

ΠΑΡΑΣΕΝΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

|| Η ΡΕΚΛΑΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ||

Τὰ μεγαλεῖται τῶν Νεοελλήνων. Τί εἰπε ὁ Κλεμανσών. 'Ο... Φαρροποιὸς τῆς Ζακύνθου. Κεφαλοπόδαρομαγειρεῖον ἡ... ώραία Ἐλλάς! 'Η πατέρας της ζωής! Ο βίκτωρ Οὐγκώ καὶ τὰ μαστιχάδικα τῶν Πατρῶν. Η Δικαιοσύνη καὶ τὰ τριαντάφυλλα. Τὰ Κουρεῖα στὴ Σύρο. Συμβελικές εἰλίσεις. Τί ομαίνενε τὰ τέσσερα Φ. Η κηδεία τοῦ Βερεού, κτλ. κτλ.

'Ἐγοργάφαμε γιὰ τὴν μανία ποὺ είχενη περισσότερη γενεά, στὶς Γαλλικές καὶ τὶς ἄρχαιες ἐπιγραφές. Νὰ ήταν οώκας αὐτὸς μονὸν;

'Οταν ὁ Κλεμανσών ήθετ στὴν Ελλάδα καὶ ταξίδεψε σὲ διάφορα μέρη τῆς Πελοποννήσου, πήγε καὶ στὸν Μιστρά, ὅπου τοῦ ἔκανε ἑπτάπτυχη τὸ γεγονός, διὰ τὰ πράγματα ήσαν μεγάλα, ήσάνων στὶς... ἐπιγραφές:

G ran d Cafè, G ran d Restaurant, G ran d Hotel. Ρώτησε λοικὸν δὲ Γάλλος πολιτικός:

— "Ωτες δὲν θείνεις τίποτε μικρό στὴν 'Ελλάδα;

Στὴν Ἀθήνα μάλιστα υπῆρχε, πρὸ καρδοῦ καὶ ἡ ἔντες ἐπιγραφὴ σὲ ἓντεις ίδιοτελοῦ λάκειο: «Γεράνια μεγάλα, μέρη τῆς Αθηνᾶς, βλέπει κανεὶς κάτι μένογειο τοβερενία, μὲ τὴν ἐπιγραφὴν». Γεράνια μέρη της Μάστρου...

• Εώς πρὸ δύλιγον δέ στὸ Δημαρχεῖο, υπῆρχε ἀπὸ πάνω ἀπὸ

ένα υπαίθριον τροχεῖο ἡ ἔντες ἐπιγραφὴ: «Με γά γα τα Τροχεῖον!»

Γενική δηλαδία στὸν θείνεντα μεγαλεῖον.

***

Στὴν Ζάκυνθο πάλιν ὑπῆρχε πρὸ ἑταῖρων ἡ ἔντες ἐπιγραφὴ:

Νίκινος Σχύριλλος. Φαρροποιὸς

Τὶς ήταν δὲ ὁ φαρροποιὸς αὐτὸς: «Ἀλλοιούτατα οιδηρογυρός. Ἐπειδὴ δὲ Ἱταλοί λέγουσι: «Φαρρος... ἔγνει καὶ αὐτός... φαρροποιός».

• Επίσης πρὸ δύλιγον ἑταῖρων ἀκόμα ήταν κοντά στὸ Χημείο στὴν Ἀθήνα τὸ «Γαντοποιεῖον ἡ Τριπόλεις», κοντά δὲ στὴν παλλά βρύση τους Καλαμώντων τὸ γνωστὸ στὴν ἐποχὴ του... «Τροχεῖον!» Τέτοιοι εἶδοντες ἐπιγραφὲς ήσαν αὐθόνος μιὰ φορὰ στὴν Ἀθήνα.

Ποιος τὸ θαυμόνα τὸν περιφέρων... ἀδρελλοτοσιον! τῆς Πλάκας καὶ τὸ περίθεμα... ἐπίσης «Μπαρμπελεοπολεῖον ἡ Καλλονή!»

Στὴν δόδων 'Αθηνᾶς υπῆρχε ἐπίσης πρὸ ἑταῖρων καὶ τὸν θείνεντα μεγαλεῖον:

• **Κεφαλοποδαρμαγειρεῖον ἡ Θεραία 'Ελλάς!...**
Ποιὸς θείεις νὰ πῇ «πατσάς» σὲν υπερτάχη ἑξεληντεῖσι!

***

• Άλλα ἔκει ποὺ, ἀγνοούστον γιατί, ἡ ἐπιγραφὲς ήσαν περίφημες καὶ πρωτότυπες ήσαν ἡ ἐπαρχίες καὶ τὰ νησιά. Καὶ πρῶτο — πρῶτα ἔσφυντε τὸν ἔνον, ἡ σύνθεσης τῶν ἐπιγραφῶν. «Οπως π. χ.

• **Ευπορεματοπολεῖον!... Συμβολαιογράφειον καὶ Χαροπομπολεῖον!...** Επίσης: «Ἀτρομεμαρποτοσιον!..» Αὐτόμη! «Εφιπποποιός, ἐπιπλοκοσμήτος καὶ μικρωποτοσιον!..» Καὶ ἀπὸ κάτω Γαλλίσιο:

• **Seller, Tapiissier et bahutier!...** Καὶ τέλος: «Ζυθοπονευματολεῖον... πλευρατοζυθοπολεῖον καὶ ἀλφορμανετροπολεῖον!...

Καὶ ἔξακολουθοῦμεν: «Πινεματοκαπνοπολεῖον», «Βιλιοπολαποντοζυθοπολεῖον!...» Κανονούντενεματοπολεῖον, «Οπωροπαντοπολεῖον!...» Αλευροραπτομετροπολεῖον, «Οίνοπενεματοναφενοντοπολεῖον καὶ τὸ ἄκρον άστον: «Μαγαζούνοναρροπολεῖον!» Καὶ ἀρτοπολεῖον μὲν καὶ οινοπολεῖον καλλι «Μαγειροπολεῖον. δημος τὶ σημαίνει; Μῆπως δι πουλάει... μαγείρους:

***

• Άλλα δὲν είνει μονάχα αὐτά. Εβλεπε κανεὶς ἔκει: «Ιδιωτικόν... Επιστολεῖον!» (Ίδιωτικὸν Ταχυδρομεῖον, δηλαδίκιο) καὶ «Γυναικεῖα πιλοκομήτης ἐκ Φλωρεντίας», καὶ ἀλλά τέτοια.

Σὲ ἔνα ποτοκαλεῖο εἰδαμε κάποια καὶ τὴν ἔντες ἐπιγραφὴ:

• **Νέον εἶδον τζεντζιμπιροποιεῖον. Εξέχονται δροσεραὶ ἐκ φρεάτος.**

• Η τζεντζιμπίρεις δηλαδί.

***

• Αν δωμαὶ ἡ παραπόνω ἐπιγραφὲς σᾶς ξαφνίζουν μὲ τὴν σύντινον ἄγιο, ἀθῶ, εὐγενικό—σὰν τὰ χέρια του. Τὶ γλυκά ποὺ ήταν τότε τὰ μάτια του! Μὲ κοιτάξει κάμποσο καὶ υστερα μού είπε: «Ἄγαπητένη μον...» Καὶ ζεύγης... Σεψύχησε σὰν παιδί, μὲ ἔξαγνησιμένη τὴν καρδιά ἀπὸ τὸ μίσος καὶ τὴ μοχθοφία...

***

Καὶ ἡ Κλαιοίν Αρζάν, ξαπλωμένη πάντοτε μπρόμυντα στὸ χορτάρι, ἔξακολουθοῦσε νὰ κλαίῃ... νὰ κλαίῃ...

• Ιωάννα Λεμπά

θεσή τους, τὶ θὰ λέγατε μὲ τὴν παρακάτω ἐπιγραφή, ποὺ ἡταν μιὰ φορά σ' ἔναν ἀπὸ τοὺς κεντρικοὺς δρόμους τοῦ Πειραιᾶ: «Κατασκευὴ δργάνων, κιθάρας, μανδολίνων καὶ ἔτερων. Φετερά εἰς τιμὰ συγκαταβατίνας!...»

• Ολόκληρος φιλοσοφία! «Οὐ θάνατος καὶ ἡ ζωή, ἐκεὶ ἀδερφωμένα, ἡ ζωὴ καὶ ἡ λύπη ἐνομένει!»

***

Περιέργα ἐπίσης ήταν καὶ τὰ ὄντατα τῶν καταστημάτων, ποὺ φιγουράριαν ἀπάντα στὶς ἐπιγραφές. Αφίκης ἐποχὴ μᾶς φορά, ἔνα οἰνοποιεῖον κοντά στὸ 'Οδεύον, ποὺ ονομαζόταν «Ταχῆς Τατεσσον».

Στὴν Πάτρα δὲ ὑπῆρχε, καὶ ίσως νὰ ὑπάρχῃ καὶ σήμερα ἀκόμα η πεντατοπολεῖον δίκτιο τοῦ Βίκτωρ Οὐγκώ, μὲ τὴν εἰλότην τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, ποὺ ἀπάντα στὸ σῆνθος του, τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώδης θηλασθή, ηγεμόνης του μάς δεύτερη, μικρὴ ἐπιγραφὴ ποὺ ἔλεγε: «Οὐ γαρ ὑπάρχεις ἀνάτοτε πεντεμάρα!»

Καὶ στὴ Σύρα, ἀπάντα σ' ἔνα κουρεῖο ήταν ἡ ἐπιγραφὴ: «Κουρεῖον ή ὑπομονῆ!...»

***

• Απὸ αὐτοῦ τοῦ εἰδους τὶς ἐπιγραφὲς ήταν γεμάτη τότε ἡ 'Αθήνα καὶ δὴ ὅλη ἡ 'Ελλάς.

• Υπῆρχε π. χ. στὴν Αθήνα: «Καφενεῖον ἡ Χάρεις» καὶ ἡ 'Αλήθεια! Καὶ «Κερενεῖον ἡ Δικαιούνη»!

Μέ μια δικαιούνης ζωγραφιμένη διπλά, μέ κλεισμένα τὰ μάτια μ' ἔνα τυφλόποντα καὶ μέ μια ζωγραφιά στὸ ένα χέρι καὶ ἔνα... τριαντάφυλλο στὸ ἄλλο.

• Επίσης στὴν Αθήνα ήταν καὶ τὸ «Κουρεῖον τὸ... γεροντομπονικόν»!

***

Πρὶν ἔξακολουθοῦμεν τὶς ἐπιγραφὲς τοῦ εἰδους αὐτοῦ, διέλυθομεν καὶ στὶς συμβολικὲς. Ποιὸς δὲν θυμάται τὰ τέσσερα Φ ποὺ ὄντες γράφοντο σὲ δίλες τὶς ταβένες καὶ τὶς μπυραρίες;

• **Φίλε φέρε φάγε φύγε καὶ δὲν δίνεις καὶ δέν ζεχεις καὶ δέν πίνεις καὶ δέν πίνεις καὶ δέν μην ζεχεις καὶ δέν πίνεις καὶ δέν πίνεις**

• Ή τὸ ξεπνυ καὶ ἀτέλαιτον ἔκεινο, ποὺ ἀναγράφοταν στοὺς φούρους ίδιους καὶ στὶς τοβέρνες μὲ φοσά.

• **Σήμερα βερεσε δὲν ζει αὖτο ζει...**

• Ή τὸ ζωγραφιστὴ ἔκεινη κηδεία, ποὺ δύσματε τὸν θάνατο τοῦ... «Βερεσε» πρωσποποιουμένου, καὶ τὴν ἔπορον τῶν λευψάνων του, ἐνῷ ἀπὸ κάτω φιγουράριζε ἔνα ποίημα, τεῦ όποιου, δυστιχῶς, μόνον τὸν πότιον στὶχον ἔνθετο τοῦ γράφων, ποροκαλῶν δόσους τὸν γνοοῦμενον, νὰ τὸν σημπληρώσουν καὶ νὰ τὸν στείλουν στὸ «Μποκέτο».

• **Ο Βερεσες ἀπέθανε, τὸ τέλμα πάσι στὴν Πόλι!...**

• Αλλοτε δὲν σᾶς πούμε περισσότερα.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟ ΛΕΕΙ...

• Ο Νικόλαος Τομπάζης ἀναγκάστηκε κάποτε λόγῳ φαλασσοταραχῆς να καπατέλνεται στὴν Πύλο, ἐπὶ Τουρκοχρατίας. Εκεὶ βρήκε ἀγκυροβολημένον καὶ τὸν φίλον τὸν Καπετάνον Λάμπρου Σπετσιώτην. Καὶ τοὺς δύο «Έλληνας καπεταναίους τοὺς προσκαλέσαντος δὲ δύτες τοῦ πότιου σε γεννήσιαν, Αὐφού λιοπν οφέληνε τοῦ φάγανε θρόμαν στὸ κέρι. Τότε δὲ Τούρκως ἀγάς είπε στὸν Τομπάζη νὰ τραγουδήσῃ. 'Ο Τομπάζης ζήτησε έναν ταμπουρά καὶ ἀρχίσαν νὰ τὸ λαλάῃ:

• **Διψάν οἱ μάρπιοι γιὰ νερά
Καὶ τὰ βουνά γιὰ χιόνια,
Διψάνεις καὶ δόλιος Ζαχαριάς
Γιὰ Τούρκικα κεφάλια!...**

• Οταν τέλειωσε τὸ πρώτο του αὐτὸ τετράτυχο δ Τομπάζης γύρισε στὸν ράπτη:

— Μπάς καὶ σου κακοφαίνεται ἀγά μου; Τὸ τραγούδι τὸ λέσ...

— Δέν πειράζει καπτετάνιο, δέν πειράζει φειτητής. Τελείωσε τὸ τραγούδι σου...